

[Lasse Budtz]

nogle har troet, og måske vil Falklandskrisen og -krigen med dens uhyggelige demonstration af ny teknik og ny teknisk formåen fremkalde en revision af dele af den strategiske tænkning.

Briterne har bedt araberne om støtte i krisen, og den arabiske holdning er positiv, fordi man også dér er imod anneksion ved anvendelse af militære midler, hvilket man selvfølgelig har fremhævet med øjnene rettet mod Israel.

Krisen i Mellemøsten er jo næsten permanent som følge af forholdet mellem israelerne og palæstinenserne. Socialdemokratiet vil fortsat være med til at hævde Israels ret til eksistens bag sikrede grænser. Men vi mener også, at den mellemøstlige krise kun kan løses ved skyldig hensyntagen til det palæstinensiske folks interesser. Palæstinenserens selvbestemmelsesret må respekteres, ganske som israelernes og ganske som Falklandsøernes beboeres i øvrigt. EF-formandskabet kan komme til at pålægge den danske regering særlige opgaver i denne forbindelse.

Men den mellemøstlige krise er ikke ensidigt en israelsk-palæstinensisk krise. Den har i lang tid næsten upåagtet også været en krig mellem Iran og Irak, og denne krig har krævet talrige ofre. Den kan udvikle sig på en yderst alvorlig måde og bringe balancen i Golfområdet i fare. Derved kommer stormagtsinteresserne og Øst-Vest-spændingerne ind i billedet, men der kan i denne forbindelse være anledning til at fremhæve, at socialdemokratiet ikke kan være med til en udvidelse af NATOs ansvarsområde. Medlemslandene kan ikke som blok påtage sig globale, storpolitiske opgaver.

Listen over kriser er lang og deprimerende. Den israelsk-arabiske krise, som jeg har nævnt, er yderligere skærpet af den israelske besættelsespolitik på Vestbredden og annekteringen af Golanområdet. Libanon trues permanent af krig. I Afghanistan træder Sovjet fortsat helt klart selvbestemmelsesretten under føde i noget, der åbenbart er en slags udmattelseskrig, der minder meget om Vietnam. I Polen er der ingen afgørende lyspunkter, og selvbestemmelsesretten og menneskerettighederne krænkes på en måde, som Sovjet må tage medansvar for.

Krænkelserne af menneskerettighederne fortsætter ufortøvet i Tyrkiet, og faktisk er det forbløffende, at de tyrkiske diktaturgene-

raler næsten er stolte af denne udvikling. Socialdemokratiet er glad for den internationale opbakning, der klart er demonstreret af regeringer og partier i forbindelse med spørgsmålet om at rejse en sag mod Tyrkiet ved Europarådets Menneskerettighedskommission. Den tyrkiske situation er helt uacceptabel, og det burde også USAs regering indse.

Situationen i Mellemamerika er fortsat yderst kritisk og er bestemt ikke blevet bedre som følge af det helt skæve valg i El Salvador. Socialdemokratiet er af den opfattelse, at der ikke er tale om en kommunistisk revolution eller en række revolutioner i Mellemamerika, men derimod om retfærdige og yderst logiske oprør mod årtiers udnyttelse af den fattige befolkning, altså et socialt oprør, som ikke kan bekæmpes med militære midler, men derimod med materiel hjælp og indførelse af lighed mellem klasserne.

I Sydafrika er krisen også permanent, og den fortsat manglende frihed i Namibia er i virkeligheden et andet eksempel på den globale spænding mellem Øst og Vest. Det er en kendsgerning, at Sydafrikas modstand mod at give Namibia friheden er med til at fastholde cubanerne i Angola, hvor regeringen ellers energisk prøver at skabe bedre forbindelser til Vesten.

Dette yderst komplicerede udenrigspolitiske billede dækker endda slet ikke hele virkeligheden. CSCE-konferencen i Madrid blev midlertidigt afbrudt af det forringede forhold mellem Øst og Vest, der igen var fremkaldt af en række af de kriser, jeg her har nævnt, men også som følge af en ofte manglende bevægelighed hos de to supermagter. Men CSCE genoptages heldigvis mod årets slutning.

Den anstrengte udenrigspolitiske situation understreger med al ønskelig tydelighed nødvendigheden af nye Øst-Vest-forhandlinger, først og fremmest på nedrustningsområdet. Socialdemokratiet ser det som en meget betydelig positiv handling, at de to supermagter er blevet enige om at indlede forhandlinger om de langtrækkende strategiske kernevåben, de såkaldte START-forhandlinger, der afløser SALT den 29. juni i år. De europæiske vestmagter har i stor enighed efterlyst disse forhandlinger meget længe. Når USA omsider er gået med, skyldes det utvivlsomt det internationale pres, også fra Europa, men